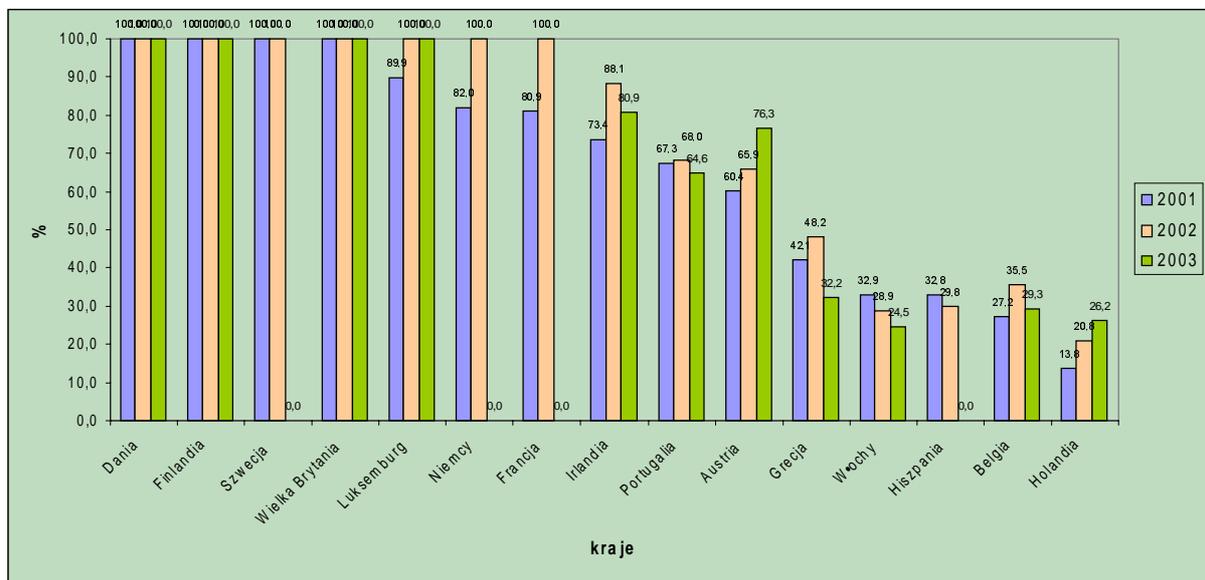


## Wpływ dopłat na dochody gospodarstw rolnych w Unii Europejskiej

*W okresie przedakcesyjnym polskie gospodarstwa rolne znajdowały się w bardzo trudnej sytuacji – w określonym powszechnie – stanie zapaści dochodowej. Uzyskanie przez Polskę statusu Kraju Członkowskiego UE stało się szansą a zarazem koniecznością (w warunkach obowiązywania umowy stowarzyszeniowej z UE) dla sektora gospodarstw rolnych. Uzyskanie tego statusu dawało szanse powstrzymania postępującej degradacji ekonomicznej sektora gospodarstw rolnych. Możliwość tą dawała podległość jednolitemu systemowi polityki gospodarczej zwanej Wspólną Polityką Rolną.*

Schemat 1. Udział subsydiów w dochodach gospodarstw rolnych w krajach członkowskich UE w latach 2001-2002.



Źródło: Obliczenia własne na podstawie: RICC 1373 SR 2001 r.3 EN; RICC 1393 rev.2 SR 2002 EN i RICC1427 EN.

Dane o udziale uzyskiwanych subsydiów w dochodach rolników z 15 krajów członkowskich w latach 2001 – 2003. jednoznacznie wskazują na olbrzymią rolę otrzymywanej bezpośredniej pomocy finansowej na sytuację dochodową rolników. Stopień wsparcia jest tak duży, że w 20-01 r. w 4 krajach członkowskich (Danii, Szwecji, Finlandii i Wielkiej Brytanii) rolnicy uzyskali dochód wyłącznie dzięki różnym programom wsparcia. W 2002 r. do tych krajów dołączyły Niemcy, Francja i Luksemburg (Schemat 1). W pozostałych krajach (poza Włochami i Hiszpanią) także jest widoczny wzrost udziału dopłat w tworzeniu dochodów rolników. Z powodu braku ostatecznych danych z 2003 r. sytuację z tego zakresu odzwierciedlają dane wstępne z 11 Krajów Członkowskich UE.

Sytuację tą powoduje długoterminowy, niekorzystny dla rolników trend kształtowania się relacji cen rolnych tzw. terms of trade. Szybciej rosną cen produktów i usług płaconych przez rolników aniżeli przez nich otrzymywanych za produkty rolne. Z tego powodu dla utrzymania żywotności gospodarstw rolnych konieczne jest wykształcenie w nich zdolności do absorpcji środków oferowanych przez mechanizmy WPR.

*Olbrzymie oczekiwania na poprawę sytuacji ekonomicznej polskich rolników były i nadal są wiązane z integracją z krajami Unii Europejskiej. Od tego czasu rolnicy polscy zostali objęci programami wsparcia w ramach Wspólnej Polityki Rolnej. Jednak rzeczywiste efekty tego wsparcia, oszacowane na 6,1 mld EURO rocznie zależą przede wszystkim od zdolności ich absorpcji przez gospodarstwa rolne, a także od transferów bezpośrednich i pośrednich kapitału z gospodarstw rolnych na zewnątrz sektora z pomocą takich środków jak ceny i obciążenia fiskalne.*

maj 2005 r.

**Wyrażone w materiale opinie odzwierciedlają jedynie poglądy autora.**

**© Copyright by Kancelaria Senatu, Warszawa 2004**

**Wszelkie prawa zastrzeżone. Żadna część ani całość opracowania nie może być bez zgody wydawcy - Kancelarii Senatu – reprodukowana, użyta do innej publikacji oraz przechowywana w jakiegokolwiek bazie danych.**